

1

2

Kommisjonen

- Ledet av Dagfinn Høybråten
- Består av 11 kommisjonsmedlemmer som alle er fagpersoner
- Leder og kommisjonsmedlemmer er oppnevnt av Stortinget
- Sekretariatet har sju medarbeidere og arbeidssted er UiT Norges arktiske universitetet (Tromsø)

3

Mandatet

1. Foreta en historisk kartlegging
2. Undersøke virkningene av fornorskingspolitikken
3. Foreslå tiltak for videre forsoning

4

Historisk kartlegging

- Kommisjonen gransker tiden fra rundt 1800 og fram til i dag.
- Kommisjonen ser på hva som har skjedd lokalt, regionalt og nasjonalt
- Kommisjonen undersøker og dokumenterer ideologien og målene bak politikken
- Kommisjonen vurderer særlig skolevesenets rolle, men også: Religiøse, akademiske eller sosiale institusjoner og organisasjoners virksomhet

Farmasøyten og rasehygienikeren Jon Erik Mjøens fysiske antropologiske undersøkelse av Paula Fjellheim med flere på Storelsvollen, Røros, 1922.

Foto: Winderen laboratorium/Stiftelsen Saemien Sijte. Gjengitt med tillatelse fra Sverre Fjellheim

5

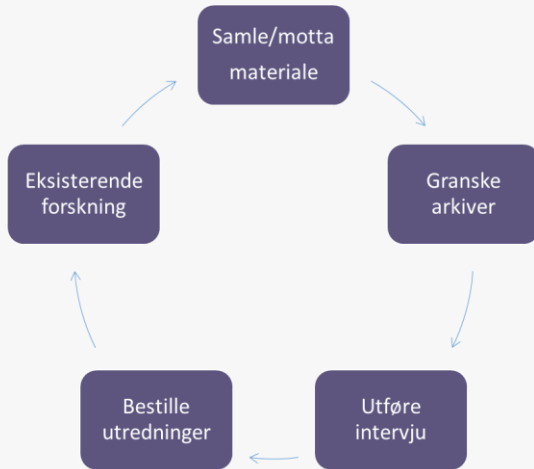
Undersøke virkninger

- Ettervirkninger av fornuftspolitikk helt frem til i dag:
 - Språklige
 - Kulturelle
 - Materielle
 - Sosiale
 - Helsemessige
 - Identitetsmessige
 - Hatytringer og diskriminering

6

Metode

7

PERSONLIGE HISTORIER – 300 beretninger inklusive innspill på åpne møter
Sandra Nikkinen Persen i Porsanger har delt sin historie og sin tanker om
framtiden

Sandra: Jeg tenker jo at det er de unge, det er vi som kommer etter, som trenger fokuset eller kanskje mere ønsker det. Fordi at vi har valg muligheten, altså det er vi som står med det i handen nå og har muligheten til å bringe det videre. Så, jeg håper jo at det kommer noen gode muligheter til dem som kommer etter og at det belyses senskader. Rett og slett, fordi det er jo det. Det er så mange senskader. Men også er jeg litt opptatt av at man ikke skal være et offer nå, men heller ser muligheter som man har til å ordne det.

Liv-Inger: Når du sier senskader, så har du noen eksempler på det.

Sandra: Jeg sitter her og snakker norsk. Det er en senskade.

8

Samarbeid med SANKS

- SANSK – Samisk nasjonal kompetansetjeneste – psykisk helsevern og rus
- SANKS yter spesialisthelsetjeneste og gir kulturkompetent medisinskfaglig rådgivning til kommisjonen i forbindelse med deres arbeid.
- SANKS gir støttesamtaler til personer som ønsker det, særlig personer som har formidlet sin historie
- Tilbudet er gratis.

9

Tiltak for videre forsoning

«legge frem forslag til tiltak som kan skape **større likeverd** mellom majoritets- og minoritetsbefolkningen, og forslag til tiltak som kan bidra til å **informere** og **øke** den generelle **kunnskapen** i samfunnet om samisk, kvensk og norskfinsk historie og kultur.»

(Innst. 408 S. 2017 – 2018)

Foto: Jon Egil Nilsen - Mearrasiida.

10

Forsoningskomponenter

emosjonelle

kunnskapsmessige

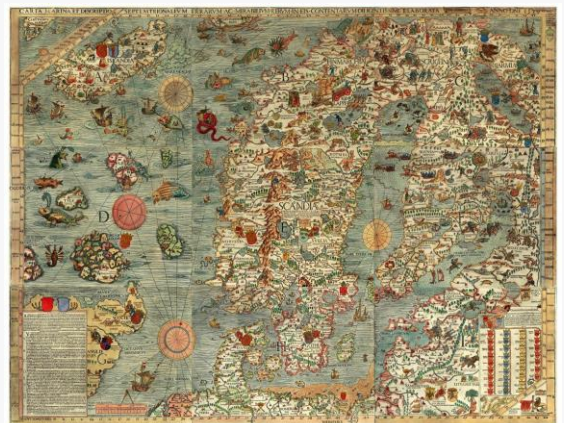
holdningsmessige

handlingsmessige

11

Nordiske perspektiver

- Lignende granskinger er i gang eller under planlegging i Finland og Sverige
- Kommisjonen har et nordisk perspektiv for øye
- Kommisjonen er i kontakt med kolleger i de andre nordiske land
- Kommisjonen ønsker felles nordiske tiltak til videre forsoning

Carta Marina - (Olof Månsson, 1490–1557)

12

2022 – Avslutning og rapport

- Rapport til Stortinget innen 1. september 2022
- Innsamlet materiale overføres til Arkivverket (klausuleres)
- Anbefalinger og foreslåtte tiltak blir viktig i oppfølging av arbeidet

